

Sygn. akt III KRS 6/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Halina Kiriło (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gersdorf (sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania J. J.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 8 listopada 2013 r.,

w przedmiocie umorzenia postępowania z wniosku o przeniesienie sędziego
w stan spoczynku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 kwietnia 2014 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z dnia 8 listopada 2013 r. Krajowa Rada Sądownictwa na podstawie art. 41 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm., dalej jako „ustawa o KRS”) umorzyła postępowanie z wniosku o Pani sędzi J. J. o przeniesienie w stan spoczynku.

Wnioskodawczyni pełniła urząd w Sądzie Rejonowym w T.. Z dniem 1 stycznia 2013 r. sąd ten został zniesiony i z tą samą datą Wnioskodawczyni została przeniesiona na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w Ś.. W dniu 3 stycznia 2013 r. skierowała wniosek o przeniesienie w stan spoczynku z uwagi na spełnienie przesłanki z art. 71 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm., dalej jako „u.s.p.”).

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa wniosek, o którym mowa w tym przepisie wnieść może jedynie Minister Sprawiedliwości. Nie znajduje uzasadnienia wykładnia ujętej w tym przepisie partykuły „również” z której wynikałoby, że uprawnienie takie przysługuje także sędziemu. Zwrot ten odnosi się jedynie do sytuacji, przewidzianych w art. 71 § 1 i 2 u.s.p., w których wymieniono inne sytuacje, uprawniające do przeniesienia w stan spoczynku. Nie znajduje natomiast uzasadnienia twierdzenie, że oprócz Ministra Sprawiedliwości, uprawnionego zdaniem Wnioskodawczyni jedynie wyjątkowo do złożenia takiego wniosku, ma do tego prawo sam sędzia. Mając na uwadze, że wniosek został skierowany przez osobę nieuprawnioną, Krajowa Rada Sądownictwa umorzyła postępowanie na zasadzie art. 41 ustawy o KRS.

Uchwała została doręczona Wnioskodawczyni w dniu 11 grudnia 2013 r. W dniu 17 grudnia 2013 r. wniosła ona odwołanie od tej uchwały, zarzucając Krajowej Radzie Sądownictwa naruszenie:

a/ art. 71 § 3 u.s.p. przez przyjęcie, że sędzia nie ma legitymacji czynnej do złożenia wniosku o przeniesienie w stan spoczynku,

b/ art. 180 ust. 5 w zw. z art. 180 ust. 2 Konstytucji RP przez odmowę przeniesienia w stan spoczynku mimo, że przeniesienie do innej siedziby sądu nastąpiło wbrew woli sędziego, co stanowiło odebranie konstytucyjnego prawa wyboru sędziego w przedmiocie wykonywania zawodu,

c/ naruszenie § 22 uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie regulaminu szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa poprzez brak zawiadomienia o terminie posiedzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie nie znajduje uzasadnienia.

Problem legitymacji do złożenia wniosku o przeniesienie w stan spoczynku na podstawie art. 71 § 3 u.s.p. stanowił przedmiot analizy w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 2013 r., sygn. III KRS 208/13. Sytuacje i przyczyny z powodu których sędzia przechodzi w stan spoczynku lub zostaje przeniesiony w stan spoczynku zostały ściśle określone w ustawie zasadniczej. W sprawie nie chodzi o wiek, po osiągnięciu którego sędzia przechodzi w stan spoczynku (art. 180 ust. 4 Konstytucji) ani o przeniesienie sędziego w stan spoczynku na skutek uniemożliwiających sprawowanie urzędu choroby lub utraty sił (art. 180 ust. 3 Konstytucji). Znaczenie ma więc regulacja zgodnie z którą, w razie zmiany ustroju sądów lub zmiany granic okręgów sądowych wolno sędziego przenieść do innego sądu lub w stan spoczynku z pozostawieniem mu pełnego uposażenia (art. 180 ust. 5 Konstytucji). Z tej regulacji ustawy zasadniczej nie wynika prawo sędziego do przejścia w stan spoczynku na swój wniosek. Przeciwnie zwrot „wolno sędziego przenosić do innego sądu” wskazuje, że wniosek i decyzja w tym względzie nie należą do sędziego. Po za tym przeniesienie w stan spoczynku warunkują określone przyczyny, które pozwalają przenieść sędziego do innego sądu lub w stan spoczynku bez jego zgody. Oczywiście ustawa zwykła mogłaby uregulować sytuację sędziego korzystniej niż art. 180 ust. 5 Konstytucji, bowiem skoro ustawa zasadnicza pozwala na przeniesienie sędziego bez jego zgody, to ustawa zwykła może wprowadzić rozwiązanie korzystniejsze dla sędziego, czyli przyznające mu prawo do przejścia w stan spoczynku na jego wniosek w przypadku wskazanych przyczyn, czyli zmiany ustroju sądów lub zmiany granic okręgów sądowych. Jednak taka szczególna regulacja ustawowa nie została w ogóle wprowadzona, czyli umożliwiającą przejście w stan spoczynku na wniosek sędziego w związku ze zniesieniem sądów rejonowych. Z ustaleń wynika, że sędziowie zniesionych sądów dalej orzekają, tyle że w wydziałach zamiejscowych sądów. Natomiast czym innym jest Prawo o ustroju sądów powszechnych, gdyż tak jak zauważono regulacje dotyczące przeniesienia sędziów w stan spoczynku nie zostały zmienione w tej ustawie wobec zniesienia 79 sądów rejonowych. Skarżąca odwołuje się do art. 71 § 3 u.s.p., zgodnie z którym sędzia może być przeniesiony

w stan spoczynku, na wniosek Ministra Sprawiedliwości, w razie zmiany ustroju sądów lub zmiany granic okręgów sądowych, jeżeli nie został przeniesiony do innego sądu. Przepis ten jest emanacją regulacji z art. 180 ust. 5 Konstytucji i również potwierdza, że zmiany ustroju sądów lub zmiany granic okręgów sądowych nie dają sędziemu prawa do przejścia w stan spoczynku na jego wniosek. W takiej sytuacji jedynie Ministrowi Sprawiedliwości przysługuje prawo do wystąpienia do KRS z wnioskiem o przeniesienie sędziego w stan spoczynku (art. 71 § 1 w związku z art. 73 § 1 u.s.p.). W sprawie decyduje więc prawo materialne, a to nie daje podstaw do stwierdzenia, że w przypadku zmian ustroju sądów lub zmian granic okręgów sądowych sędzia może przejść w stan spoczynku na swój wniosek.

Błędne jest założenie Wnioskodawczyni, że przysługuje jej wniosek o przeniesienie w stan spoczynku na podstawie art. 73 § 1 u.s.p. Zgodnie z tym przepisem w sprawach przeniesienia sędziego w stan spoczynku, o których mowa w art. 70 i 71 u.s.p., podejmuje decyzję Krajowa Rada Sądownictwa, na wniosek sędziego, kolegium właściwego sądu albo Ministra Sprawiedliwości. Regulacja ta nie stanowi samodzielnej ani odrębnej od art. 70 i 71 u.s.p. podstawy dla wniosku o przeniesienie w stan spoczynku, gdyż przedmiotem regulacji art. 73 § 1 u.s.p. jest to, że to KRS podejmuje decyzję w sprawach przeniesienia w stan spoczynku i nie jakichkolwiek, lecz tylko tych z art. 70 i 71 u.s.p., co prowadzi do stwierdzenia, że w przypadku skarżącej znaczenie ma regulacja z art. 71 § 3 u.s.p.

Innymi słowy przeniesienie sędziego w stan spoczynku jest ściśle określone w ustawie, tak ze względu na przyczynę jak również w odniesieniu do podmiotu, który uprawniony jest do złożenia wniosku o przeniesienie sędziego w stan nieczynny. Nie ma więc dowolności przyczyn i wniosków o przeniesienie sędziego w stan nieczynny. Konstatacja ta wynika również z reguły, że sędzia pełni służbę (sprawuje urząd) do osiągnięcia określonego wieku, kiedy przechodzi w stan spoczynku z mocy ustawy (art. 180 ust. 4 Konstytucji, art. 69 u.s.p.). Uprawnione jest również stwierdzenie, że w przypadku przyczyn określonych w art. 180 ust. 5 Konstytucji i w art. 71 § 3 u.s.p. prawo sędziego do orzekania w jednym sądzie (w którym powierzono mu pełnienie urzędu) wcale nie jest bezwzględne. Trybunał Konstytucyjny w powołanym wyżej orzeczeniu K 27/12 stwierdził, że nieusuwalność i nieprzenaszalność sędziego nie mają charakteru absolutnego. Ochrona ta nie jest

celem samym w sobie, lecz jest środkiem umożliwiającym realizację konstytucyjnego prawa do sądu. Przeważa więc interes wymiaru sprawiedliwości a nie interes indywidualny, co też nie budzi wątpliwości, skoro w przypadku zmian ustrojowych sądów sędzia nie ma indywidualnego uprawnienia (prawa) do przejścia w stan spoczynku.

Nie jest także trafny zarzut naruszenia § 22 uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie regulaminu szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa poprzez brak zawiadomienia o terminie posiedzenia. Ten sam regulamin w § 11 przewiduje bowiem, że uczestnika postępowania zawiadamia się o terminie posiedzenia poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Krajowej Rady Sądownictwa. Informacja, że sprawa Wnioskodawczyni będzie rozpoznawana na posiedzeniu w dniach 5-8 listopada 2013 r. ukazała się w Biuletynie. Zarzut okazuje się zatem niezasadny.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.